21/05/2025

21 Μαΐου 1864: Η Ένωση των Επτανήσων με την Ελλάδα

/ Ιστορία - Εθνικά Θέματα

Στις 21 Μαΐου 1864 τα Επτάνησα ενώνονται επισήμως με το Ελληνικό Βασίλειο και γίνονται η πρώτη περιοχή που ενσωματώνεται στον εθνικό κορμό μετά την ολοκλήρωση της Ελληνικής Επανάστασης του 1821. Από το 1800 έως το 1807, τα Ιόνια νησιά είχαν συγκροτήσει το πρώτο αυτόνομο κράτος με Έλληνες κατοίκους, την επονομαζόμενη Ιόνιο Πολιτεία. Το 1807, τα Ιόνια πέρασαν στη σφαίρα επιρροής της Αυτοκρατορικής Γαλλίας και στη συνέχεια της Αγγλίας.

Τα Επτάνησα, έζησαν κάτω από την Ενετική κυριαρχία από τον 15ο ως τα τέλη του 18ου αιώνα και δε γνώρισαν ποτέ τουρκική κατοχή. Επί Ενετοκρατίας, αποτέλεσαν καταφύγιο του Τουρκοκρατούμενου Ελληνισμού και έγιναν το χωνευτήρι της γόνιμης αλληλεπίδρασης στοιχείων Ανατολής και Δύσης, απ' όπου «ξεπήδησε ένα κοινό νέο πνεύμα που έμελλε να εκφρασθεί μ' όλες τις μορφές της τέχνης: την αρχιτεκτονική, την ποίηση, τη μουσική, το θεατρικό λόγο, τη ζωγραφική». Ο πολιτισμός τους, πλούσιος σε μορφές και πληθωρικός σε έργα, αποτελεί την έκφραση μίας πολύχρονης και πολυκύμαντης ιστορικής περιόδου.

Λίγο καιρό πριν την ίδρυση της Επτανήσου (ή Ιονίου) Πολιτείας, με τη συμμετοχή των νησιών του Ιονίου, με πρωτεύουσα την Κέρκυρα, και συγκεκριμένα το 1797, οι Ενετοί αποχώρησαν από το νησί και αυτό πέρασε στα χέρια των Ριζοσπαστών Γάλλων, οι οποίοι έκαψαν δημοσίως τη Χρυσόβιβλο των Ευγενών, το επονομαζόμενο και ως "Libro D'oro".

Μόλις δύο χρόνια αργότερα, τα **Επτάνησα** περνούν στα **χέρια των Ρωσοτούρκων,** οι οποίοι με τη σειρά τους μένουν μόνο για ένα χρόνο.

Το 1800 η Ρωσία και η Τουρκία υπογράφουν τη συνθήκη, σύμφωνα με την οποία αναγνωρίζουν τα νησιά του Ιονίου ως **αυτόνομο κράτος.**

Τότε, **ιδρύεται η Ιόνιος Πολιτεία με δική της σημαία και βουλή** (**Ιόνιος Βουλή**).

Αυτή ήταν και η πρώτη φορά που μέρος του ελληνικού λαού κέρδισε το δικαίωμα να κυβερνάται από μόνο του μετά την άλωση της Κωνσταντινούπολης το 1453. Τότε ιδρύθηκε και η πρώτη Ιόνιος Ακαδημία.

Με το ξέσπασμα του ρωσοτουρκικού πολέμου, η Ιόνιος Πολιτεία τάσσεται με τους Ρώσους, οι οποίοι τελικά θα ηττηθούν. Έτσι, τα Επτάνησα περνούν και πάλι στην κατοχή των Γάλλων για οχτώ χρόνια, στην διάρκεια των οποίων χτίστηκε και το Λιστόν στην Κέρκυρα, πιστή αντιγραφή της οδού Ριβολί του Παρισιού.

Στα 1815 με την ίδρυση του Ενωμένου Κράτους των Ιονίων Νήσων, τα Επτάνησα τίθενται υπό Αγγλική προστασία.

Όλα αυτά τα χρόνια γίνονται πολλές προσπάθειες από τους Επτανήσιους για ανεξαρτητοποίηση των νησιών και ένωση τους με την υπόλοιπη (απελευθερωμένη από το 1827) Ελλάδα.

Οἱ Βουλευταὶ τῆς ΙΓ΄ καὶ τελευταίας Βουλῆς τῆς Ἑπτανήσου, οἱ ψηφίσαντες τὴν ἕνωσιν μετὰ τῆς Ἑλλάδος τὴν 23ην Σεπτεμβρίου 1863 (ἐλλείπει ἡ εἰκὼν τοῦ Σωκρ. Κουρῆ, βουλευτοῦ Κερκύρας).

Τελικά, το 1863 υπογράφτηκε στο Λονδίνο συνθήκη των μεγάλων δυνάμεων, στην οποία η Αγγλία παραιτείται από την προστασία των Ιόνιων νήσων.

Εν τέλει, στις 21 Μαΐου του 1864, τα Επτάνησα εντάσσονται επισήμως στην Ελλάδα. **Το τότε ελληνικό κράτος με την μηδαμινή εμπειρία και υποδομή προσπαθεί να πάρει όσο το δυνατόν περισσότερα από τα Ιόνια νησιά με την πλούσια παράδοση, ιστορία, εμπειρία και πολιτισμό.**

Τα Ιόνια νησιά είναι ο τόπος που έφεραν στην Ελλάδα από την Ευρώπη όλα τα νέα πολιτικά ρεύματα και τις κοινωνικές αναζητήσεις, οι οποίες χαρακτήρισαν την σύγχρονη ιστορία της ανθρωπότητας. **Είναι η γη που γέννησε τους πρώτους επαναστάτες και τις πρώτες επαναστάσεις**.

Στη Ζάκυνθο του 17ου αιώνα, το 1628, ήταν που έγινε η πρώτη αστική επανάσταση στην Ευρώπη: Το ρεμπελιό των ποπολάρων.

Τα Επτάνησα ήταν που υποδέχτηκαν σαν ελευθερωτή το στρατό της επαναστατημένης Γαλλίας, στο όνομα της ελευθερίας, της ισότητας και της αδελφότητας λαών και πολιτών. Το κάψιμο του «λίμπρο ντ’ όρο» ήταν η πρώτη συμβολική πράξη δήλωσης και απαίτησης των ίσων δικαιωμάτων των πολιτών, που εκδηλώθηκε ποτέ σε ελληνική γη.

Η Ιόνιος Πολιτεία ήταν το πρώτο κράτος με αυτοδιάθεση, που δημιουργήθηκε στον ελλαδικό χώρο, στην αυγή του 19ου αιώνα, από το 1800 έως το 1807. Ήταν η πρώτη φορά που ένα μέρος του ελληνικού λαού είχε κερδίσει το δικαίωμα να κυβερνάται από μόνο του, έστω και με κάποιο περιορισμό, μετά την άλωση της Κωνσταντινούπολης.

Η περίοδος της αγγλικής κυριαρχίας, που κατ' ευφημισμό ονομάστηκε «προστασία», ήταν η τελευταία και από τις πιο σκληρές «στα ξένα χέρια». Αντίσταση και αγώνας οι επτανήσιοι, για να ενωθούν με τη «μητέρα» Ελλάδα από τη μία πλευρά, άγριο κυνηγητό, καταπίεση, βασανισμοί και εκτελέσεις οι εγγλέζοι κατακτητές από την άλλη.

Δεν έδωσαν ποτέ σημασία στο χρυσό των αλυσίδων τους οι επτανήσιοι. Τις έβλεπαν πάντα σαν αλυσίδες που έπρεπε να αποτινάξουν από πάνω τους και πάντα γι' αυτό αγωνίζονταν. Πάντα, κάτω από τον όποιο κατακτητή, όποια και αν ήταν η επίσημη γλώσσα τους, για μητρική τους γλώσσα είχαν τα ελληνικά και θεωρούσαν τους εαυτούς τους Έλληνες. Έθρεψαν την αγάπη τους για την Ελλάδα με ποίηση, μουσική και τραγούδια, ενώ στον έναν ώμο κρέμαγαν το όπλο και στον άλλο «τη λύρα τη δίκαιη».

Έδωσαν αγώνες και προσέφεραν θυσία τη ζωή τους στο βωμό της ελευθερίας οι πρωτοπόροι επτανήσιοι ριζοσπάστες που πάλεψαν για την ένωση των νησιών με το μικρό και νεοσύστατο τότε ελληνικό κράτος. Πόση προσμονή και πόσες ελπίδες και πόσους πόθους λευτεριάς δεν εναπόθεσαν στην ένωση με την Ελλάδα, μια Μητέρα Ελλάδα, που έπλασαν με τα υλικά της εξιδανικευμένης αγάπης για την πατρίδα και, δυστυχώς, πολύ λίγο ανταποκρινόταν στις προσδοκίες τους.

Είναι κατασκευασμένη αναλήθεια η άποψη που κυριαρχεί στα μαθητικά εγχειρίδια ότι τα Επτάνησα παραχωρήθηκαν σαν δώρο από την Βασίλισσα Βικτωρία προς το νέο τότε μονάρχη της Ελλάδας, το Δανό Πρίγκηπα Γεώργιο Α’. Ήταν ο αγώνας των επτανησίων για ανεξαρτησία, που έφερε την πολυπόθητη Ένωση και αυτή η ένωση αποτέλεσε την πρώτη επέκταση των συνόρων του ελληνικού κράτους 30 περίπου χρόνια μετά τη δημιουργία του. Στις 29 Μαρτίου 1864 υπογράφτηκε συνθήκη ανάμεσα στην Αγγλία, τη Γαλλία, τη Ρωσία και στο ελληνικό βασίλειο, με την οποία τα Επτάνησα, στις 21 Μαΐου, πέρασαν οριστικά στην ελληνική κυριαρχία.